

Nr 40.

Utlåtande med anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1952/53 till vissa naturskyddsändamål.

Å riksstaten för innevarande budgetår ha under anslagsrubrikerna Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden samt Bidrag till svenska naturskyddsföreningen anvisats två särskilda anslag å 22 100 kronor respektive 12 000 kronor.

I årets statsverksproposition (IX ht p. 215) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1952/53 beräkna dels till Bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden ett anslag av 22 100 kronor, dels till Bidrag till svenska naturskyddsföreningen ett anslag av 12 000 kronor. Departementschefen erinrade därvid om att naturskyddsutredningen i december 1950 avgivit betänkande med förslag till naturskyddslag m. m. (SOU 1951:5) samt framhöll, att ställningstagandet till utredningens förslag påverkade nyssnämnda anslagsfrågor. Beredningen av ärendet beräknades, enligt vad departementschefen uttalade, kunna slutföras inom sådan tid, att propositionen i ämnet kunde föreläggas 1952 års riksdag.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 29 februari 1952 till riksdagen avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 113, föreslagit riksdagen att å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa *dels* till Naturskydd: Bidrag till Svenska naturskyddsföreningen m. fl. ett anslag av 39 000 kronor, *dels* till Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder ett anslag av 25 000 kronor.

Departementschefen har — under hänvisning till sina uttalanden i statsverkspropositionen — anfört i huvudsak följande.

»Sedan beredningen numera avslutats har jag i annat sammanhang denna dag för Kungl. Maj:t anmält fråga om införande av en naturskyddslag m. m. Jag har därvid framlagt förslag till en dylik lag ävensom till vissa i anslutning därtill erforderliga lagändringar. Lagen och lagändringarna ha avsetts skola träda i kraft den 1 januari 1953. Vidare har jag angivit de anslag, vilka vid bifall till mina förslag enligt min mening böra äskas för budgetåret 1952/53 till vissa naturskyddsändamål.

Under rubriken Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. har sålunda beräknats ett anslag av 39 000 kronor. Från anslaget skulle utgå bidrag till nämnda förening ävensom till vetenskapsakademien. Bidraget till svenska naturskyddsföreningen har upptagits till 21 000 kro-

nor. Av detta belopp ha 6 000 kronor, motsvarande hälften av det för innevarande budgetår anvisade anslaget, avsetts för sista halvåret 1952, samt 15 000 kronor avsetts för första halvåret 1953. Utgångspunkten vid beräkningen av sistnämnda belopp har varit, att föreningen efter den nya lagstiftningens ikraftträdande tills vidare skulle åtnjuta ett årligt statsbidrag av 30 000 kronor. Till vetenskapsakademien ha för sista halvåret 1952 upptagits 13 000 kronor, vilket innebär en mindre ökning i jämförelse med medelsanvisningen för löpande budgetår. För första halvåret 1953 har bidraget till akademien föreslagits till 5 000 kronor. Minskningen beror på den begränsning av akademiens naturskyddsuppgifter, som den nya lagstiftningens genomförande skulle medföra. Bidraget till akademien för budgetåret 1952/53 har sålunda upptagits med 18 000 kronor.

Vidare har jag föreslagit, att till Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder skall anvisas ett anslag av 25 000 kronor. Anslaget avses till ersättningar åt sakägare som åsamkas skada genom fridlysning eller annan naturskyddsåtgärd. För detta ändamål har i anslutning till den nya lagstiftningen beräknats ett årligt medelsbehov av 50 000 kronor. Det nu föreslagna beloppet har sålunda avsetts för första halvåret 1953.

På min hemställan har Kungl. Maj:t denna dag remitterat förenämnda lagförslag till lagrådet för yttrande. Det torde emellertid icke vara möjligt att erhålla detta yttrande inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas riksdagen före utgången av den för anslagspropositioner fastställda tiden. Vid sådant förhållande torde det bli nödvändigt att redan nu hos riksdagen äska de anslag, vilka angivits i det föregående. Skulle den nya lagstiftning, som förut nämnts, icke komma att genomföras under nästa budgetår, förutsätter jag, att riksdagen skall företaga erforderliga jämkningar i fråga om anslagsberäkningen. De å riksstaten för innevarande budgetår uppförda anslagen till bidrag till vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden samt till svenska naturskyddsföreningen synas därvid på grund av den allmänna prisstegringen böra uppräknas med 3 900 kronor respektive 2 000 kronor.»

Utskottet. Kungl. Maj:t har numera i propositionen nr 188 underställt riksdagen i det föregående angivna förslag till naturskyddslag m. m. Denna lag och vissa i anslutning därtill förordade lagändringar avses enligt propositionen skola träda i kraft den 1 januari 1953. Utskottet får emellertid erinra, att tredje lagutskottet i memorial nr 24 hemställt om uppskov till riksdagens höstsession med behandlingen av nämnda proposition. Vid bifall till denna hemställan synes det jordbruksutskottet önskvärt, att medelsanvisningen till ifrågavarande ändamål sker med hänsyn tagen till de olika alternativ, som äro möjliga beträffande riksdagens ställningstagande till den föreslagna lagstiftningen och tiden för dess ikraftträdande.

Departementschefen har i nu förevarande proposition förordat att — därest den nya lagstiftningen icke kommer att genomföras under budgetåret 1952/53 — de belopp, som för innevarande budgetår anvisats till bidrag till

vetenskapsakademien för förvaltning av nationalparker och naturskyddsärenden samt till svenska naturskyddsföreningen, skola höjas med 3 900 kronor respektive 2 000 kronor. Härigenom skulle till dessa ändamål sammanlagt 40 000 kronor stå till förfogande under nästa budgetår. Utskottet har för sin del icke något att erinra mot detta förslag.

Med utgångspunkt härifrån vill utskottet förorda, att det i propositionen under rubriken Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl. äskade anslaget av 39 000 kronor — vilket i och för sig synes väl avvägt — skall uppföras med ett till 40 000 kronor förhöjt belopp. Därest den nya lagstiftningen kommer att träda i kraft under nästa budgetår, torde detta anslag böra disponeras i enlighet med vad som avses i propositionen. Om så icke skulle bliva fallet, synes anslaget böra användas för de naturskyddsändamål, vartill medel anvisats för innevarande budgetår, samt därvid fördelas å dessa ändamål med de belopp departementschefen föreslagit. I förstnämnda fall torde få förutsättas, att det belopp av 1 000 kronor, varmed av utskottet sålunda förordade anslag överskjuter det i propositionen begärda anslagsbeloppet, icke kommer att tagas i anspråk.

Vid angivna förhållanden torde medel icke böra i nu förevarande sammanhang anvisas till övriga i propositionen angivna ändamål. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i detta avseende framdeles förelägga riksdagen det anslagsäskande, vartill förhållandena kunna föranleda.

Under återopande av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

1) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning, till *Naturskydd: Bidrag till svenska naturskyddsföreningen m. fl.* å riksstaten för budgetåret 1952/53 under nionde huvudtiteln anvisa ett anslag av 40 000 kronor;

2) att Kungl. Maj:ts framställning, såvitt avser anslag till *Naturskydd: Bidrag till särskilda naturskyddsåtgärder*, icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 15 maj 1952.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Anderberg*, Jon Jonsson, Hjalmar Nilsson, Bertil Andersson, Sundberg, Bror Nilsson, Einar Persson, Osvald* och Björnberg; samt

från andra kammaren: herrar Andersson i Tungelsta*, Gustafson i Dädesjö*, Pettersson i Dahl, Jacobson i Vilhelmina*, Antby, Andersson i Hyssna, Hægglblom, Ahlsten, Lindström och Andersson i Långviksmon*.

* Ej närvarande vid justeringen.